

מא.

פרוטוקול מס. 15 ג
משיבת ועדת הכלכלה
מיום ג' י' כסלו תשי"ד - 17.11.1953
בשעה 11.00

משתתפים:

חברי הועדה:

- מ. בנטוב - היו"ר
- י. אורי
- ש. בבה
- מ. חזני
- ש. לביא
- ש. פרלשטיין

מוזמנים:

מגן שר המסחר והתעשייה ז. סוזאייב
 מר ליכטנשטיין - מטעם משרד המסחר והתעשייה
 ד"ר פורת - מטעם משרד המסחר והתעשייה
 מר גולדין - מטעם משרד התחבורה

סדר-היום:

א. סיכום הדיון וקבלת ההמלצות בבעיות
 פיתוח הכלכלי של ירושלים;

ב. סיכום הדיון בבעיות יבוא מוצרים
 מוגמרים.

היו"ר מ. בנטוב:

אני פותח את הישיבה.
 בסדר היום שני טעמים: א. סכום הדיון
 וקבלת ההמלצות בבעיות פיתוח הכלכלי של ירושלים; ב. סיכום הדיון -
 עם נספיק - בענין יבוא המוצרים המוגמרים.

בטעמי הראשון נותרו 3 נקודות שבהן אנו
 צריכים להחליט: א. ענין שחרור סמכים, ובענין זה בקטנו מד"ר פורת
 לברר באיזו מידה הצעת התאחדות בעלי התעשייה בענין זה כלולה בהצעת
 החוק החדשה; ב. ענין התחבורה הורדת אתעריף ההובלה ברכבת לירושלים;
 ג. קבלת אינפורמציה מנציגי מסד המסחר והתעשייה בענין הסמל לירושלים.

מה שנוגע לסעיף השני, ר"י כפי שאתם
 זוכרים פנו אלינו מטעם התעשייה ההסתדרותית, ואנו קבענו להם סווד
 שבו הם היו צריכים להופיע בפני הועדה. בינתיים קבלנו הודעה שחלו
 סבויים, ומי שהיה יו"ר הועדה אינו סמלא יותר תפקיד זה וישנה ועדה
 אחרת, ועל כן לא יכלו להופיע בפני הועדה, אני מצטרף לברר מי היא
 הועדה האחרת, כי לא קבלנו טהם כל הודעה על כך.

ביחס לסיכוח, היום יבוא מר סוזאייב, סגן
שר המסחר והתעשייה, ומר ברנשטיין אשר שגם הוא יהיה מוכן לבוא באם
נראה צורך בדבר בהסמך הישיבה.

לפני שאנו מתחילים בסעיף הראשון, אני
רוצה להודיע, כי עקב שיחות שהיו, קבלנו מכתב מטרי הפיתוח בו הוא מזמין
לבקר את הועדה לבקר בים המלח, בקידוחי הנפט, ואם הזמן יספיק גם
בעין גדי. אני מבין שחברי הועדה מקבלים את ההזמנה פה אחד, ואני מניח
שנקיים את הטיור או בשבוע הבא או גער שבועיים, ואני מבין שנצטרך
לעשות זאת באחד מימי הכנסת, כי אני חושב שהטיור ייטען יוטיים, אני
אבוא בדברים עם המסונה בענין זה ונקבע את התאריך.

אנו עוברים לסעיף א' - סיכוח הדיון בבעיות
פיתוח הכלכלי של ירושלים.

ד"ר פורת:
אתחיל בהצעה התאחדות בעלי התעשייה ביחס
לשחרור מססים - לשחרר כל בנין חדש או תוספת
בנין חדש מססים עירוניים ל-10 שנים, וזכרים ל-5 שנים. גאנני רוצה לחלק
את האינפורמציה בענין המסים ל-3 חלקים: מס רכוש עירוני, מס הכנסה
ומסים של הרשויות המקומיות. בדבר מס רכוש עירוני, בפקודת מס הרכוש
העירוני מתקופת מוסלת המנדט, היה סעיף ששיחרר נדמה לי ל-3 שנים - יתכן
לחמש שנים - כל בנין חדש שתקלום מס רכוש עירוני. הסדור הזה בא
עקב העליה הגדולה בשנים 1933/34 על מנת לאפשר בניה ולא להטיל מס
כבד על אלה שבנו. הסעיף בוטל עוד לפני בטול המסל המנדטורי. נכנסנו
למדינה בלי שום סעיף מיוחד על עידוד הבניה, ומצב זה נשאר עד לקבלת
החוק לעידוד הטקעות הון על ידי הכנסת הדאטונה בשנת 1950. בחוק זה
יש סעיף המסחרר בנין שבנייתו נגמרה אחרי ה-15.5.48 לתקופה של 5
שנים מס רכוש עירוני. סעיף זה נמצא בתוקף גם כיום, ושר האוצר רשאי
להורות גם לגבי בניניה מסויימים וכוגי בנין מסויימים, שתקופה זו
תוארך לעוד שלש שנים. אבל היות ואנו רחוקים משנת 1948 רק 5 שנים,
הדבר עדיין אינו אקטואלי, ויתכן שבשנה הבאה שר האוצר יהיה מוכרח
להוציא צו לדי להאריך לבניניה מסויימים את תקופת השחרור לעוד שלוש
שנים.

הסדור ביחס למס-הכנסה, אני רוצה להיות
זהיר בניסוח, הוא בעיני מוזר במקצת. כאן נקבע פחת מוגדל לצידוד ופחת
מוגדל לגבי בניניה חדשים. לגבי מכוונות וצידוד כתוב: "לצורך מפעל
מאוסר". לכן הסדור הזה מתיחס אך ורק למפעלים שקבלו מאוסר של מרכז
ההטקעות. אך בחוק יוני שנה זו הופיעה תקנה של שר האוצר, שלפיה
הוא מעניק אותו מעמד למפעלים בלתי מאוסרים, אם מרכז ההטקעות מטליץ
על כך.

אני עובר עתה לנקודה השניה - הגדלת הפחת
לבניניה. כאן יש לי תפיסה אחרת מאשר במסרד האוצר. כשאני קורא את החוק
וכתוב: פחת מוגדל לגבי מכוונות חדשות וצידוד חדש מסמסים לצורך מפעל
מאוסר וכן לגבי בניניה חדשים, אני מפרש זאת, שלגבי בניניה חדשים גם
למפעלים בלתי מאוסרים. למען האוביקטיביות אני חייב למסור שההוראות
של נציג מס הכנסה הן אך ורק לבי מפעלים מאוסרים. אינני היחידי החולק
על כך, אבל מחכים עכשו למשפט לדוגמה.

כל הסדורים שהזכרתי עד עכשו הם לגבי
הארץ כולה, ואינני חושב שיש אפשרות לתת לירושלים במסגרת זאת מעמד
מיוחד היות וזה היה פוגע בכלל של החוק - סוויזון כלפי החוק.

היו"ר ס. בנטוב: אולי יכולה להגותן לירושלים עדיפות נוספת?

ד"ר פורת: התאחדות בעלי התעשייה בירושלים מבקשת 5
שנים, וחמש שנים אלה קיימות בחוק. כן

מבקשת התאחדות בעלי התעשייה בירושלים שחרור של 10 שנים למפעלי תעשייה. כרגע אנו נמצאים עוד בתקופה של ה-5 שנים הראשונות להקמת הסדינה, ולכן הטאלה אינה אקטואלית. אבל סר האוצר יכול להאריך את התקופה לעוד 3 שנים לגבי מס רכוש עליוני. אם הועדה תעביר טאלה בענין זה ואני הייתי מציע לעשות זאת - לוועדת הכספים או לטר האוצר, הוא יעשה זאת בעוד חצי שנה.

אשר למסי הרשויות המקומיות, ישנו סעיף כולל בפקודת העיריות האוסר: הטוענה רשאית להפחית ארנונה או לוותר עליה מתוך התחשבות בטובו של החייב בה או מתוך סיבה אחרת שתמוסר על ידי שר הפנים. כאן ישנה על כן אפשרות להציע לעיריית ירושלים לפנות לטר הפנים ולבקש הנחות לגבי הארנונה. זה מה שנוגע לחוק פקודת העיריות לפי תקון משנת 1952.

אבל גם בחוק לעדוד הטקעות הון ישנו סעיף מיוחד לפיו כל רשות מקומית רשאית לפטור, על פי חוק עזר, לתקופה של 5 שנים בנינים או חלקי בנינים חדשים בארנונה כולה או מקצתה, בין אם זה מפעל מאוסר ובין אם לאו. אולם חוק עזר כזה הופיע אך ורק בעיריית חיפה. עיריית חיפה החליטה על חוק עזר כזה והגבילה אותו רק למפעלים מאוסרים.

בירושלים יש אך ורק דקלרציה של ראש העיר סר אוסטר משנת 1949, שיתנו שחרור לחמש שנים. דקלרציה זו היא בלתי סחייבת, היות והיא בניגוד לחוק פקודת העיריות. לכן כאן יש אפשרות לוועדת הכלכלה להעביר טאלה לטר הפנים לפנות לעיריית ירושלים שתחוקק חוק עזר כזה ולבקש שחרור אצ של מפעלים מאוסרים בלבד או של כל המפעלים. אני הייתי אוסר, כי בגלל זה שהדבר נוגע לירושלים, יש לשחרר את כל המפעלים.

היו"ר ת. בנטוב: האם העיריה בעצמה אינה יכולה לעשות זאת?

ד"ר פורת: מצב עיריית ירושלים ידוע. ההכנסות אינן מכסות את הוצאות התקציב. על כל פנים הבסיס החוקי כדי לפטור בענינים תעשייתיים לתקופה של חמש שנים מכל תשלום ארנונה עירונית מקומית - קיים.

ש. פרלסטין: אני מבין שמקודת ראות של פוליטיקה לזמן קצר, שחרור זה מפחית את הכנסות העיריה. אבל אם נסתכל על הענין שמקודת מבט של פוליטיקה ותכנון לזמן ארוך יותר, הפסד זה יצא בטכרו. אולם לא ברורה לי נקודה אחת - עד 1952 העיריה היתה רשאית להחליט על כך, ועכשו היא צריכה אישור של שר הפנים?

ד"ר פורת: לפני כן בכלל לא היתה אפשרות לשחרר בנינים. אולם כאן ישנה כיום טאלה מספטית, כי החוק לעדוד הטקעות הון הוא חוק ספציאלי, אבל אני מניח שהיועץ המספטי יתן חוות דעת שמחייבת חוקי עזר.

ש. פרלסטין: אם כך אני מציע שנעביר טאלה לטר הפנים, שידרוש מעיריית ירושלים לשחרר מס את הבנינים המאוסרים והבלתי מאוסרים.

ש. בנה: ירטה לי סר פרלסטין לחלוק על דעתו. הענין הוא בזה שידוע הדבר מעיריית ירושלים היא אחת העיריות שאין לה תקציב ואין לה מסה לחיות. על כן אינני יודע אם עלינו להסליך על שחרור כזה.

ט. לביא:

אני גם כן בדעה זו, אבל אני חושב שעלינו
לטפוע את שר האוצר בענין זה.

היו"ר מ. בנטוב:

לי בראה כל אין צורך שנקבל המלצה הסכומות
לענין ירושלים. אני מבין שאנו צדיכים
להגן על ירושלים בפני גורמים כללים שיש להם דאגות אחרות ויכולים להזניח
את פיתוח ירושלים, אולם עיריית ירושלים היא הגורם המעוניין יותר מאתנו
בפיתוח ירושלים, ועל כן אין העם שנמליץ בפני עיריית ירושלים כיצד
היא צריכה לעטוף בפיתוח ירושלים, אנו בעצם התייצבנו לימינה של העירייה
בכל המלצותינו כדי לעזור לה לפתח את העיר. לכן בדמתי לי שאין צורך
בהמלצה מיוחדת, בפרט שטענו שבדוב המקרים ישנם כבר חוקים סתמיים.
לכן אני מציע שנמליץ בפני כל המוסדות העוסקים בסמים שימצאו דרך כיצד
לעודד את הבניה בירושלים על ידי הקלות בסמים.

ט. פרלמטין:

אני חוזר על הצעתי, שנעביר סמלה
לשר הפנים בענין זה. ברור ששר הפנים
יתיעץ עם האוצר ועם מועצת העירייה לפני שיטיל על עיריית ירושלים
לחוקק חוק עזר זה.

בתקבלה הצעת היו"ר מ. בנטוב: הועדה רואה חשיבות

בהקלות סמלים לשר עזר בניין מפעלים
חיוניים בירושלים, ופונה לממשלה
ולעיריית ירושלים לחפש דרכים להקלות
כאלה בסגרת החוקים הקיימים.

ד"ר פורת:

אשר לשאלת הסמל, ההצעה היא לחוקק חוק
מיוחד שיטבע שימוש בסמל ירושלים על תוצרת
שאינה מיוצרת בירושלים. אינני רוצה להכנס לשאלה מדוע דרושים זאת.
אטסור רק אינפורמציה עובדתית. בשנת 1949 המציאו סמל מיוחד בשביל
התוצרת הירושלמית. הענין בזכר בדו"ח של המחלקה לפיתוח ירושלים לקונגרס
הציוני האחרון. הסמל הזה הוא עד היום הסמל של בניני האומה. המחלקה
לפיתוח ירושלים ניפלה גם בדעות הסמל לפי החוק, והכוונה היתה להעניק
את הסמל לתוצרת משובחת, ובזה נכשל עצם הענין, לא הצליחו לאשר זאת
בדיונים עם רויס הסמלים. והמצב הוא כזה, שהסמל קיים אבל אין לו הגנה
חוקית.

ישנו חוק שני בענין סימן סחורות, חוק
כולל יותר אבל אינו מבטיח בעצם שום דבר. הוא מאפשר רק משפט פלילי
אם משתמשים בסמל הזה במקומות אחרים. שאלתי במשרד המשפטים מהו המצב
בארצות אחרות, ומתברר שרק בארץ אחת בעולם ישנו חוק יותר מפורט, וזה
בטורקיה. אבל בארצות אחרות לא המציאו שיטה המגינה על הסמל בצורה
כזאת שאי אפשר להשתמש בו במקום אחר.

לעצם הענין, הרי אסאכל התוצרת הירושלמית

תקבל את הסמל הזה, ישנה סכנה שגם תוצרת בלתי מסומנת תקבל את הסמל,
ודוקא זה יוריד את ערך הדעיון, שהוא כשעלצמו טוב מאד. אני הייתי
מציע להניע את התעסיה הירושלמית לייצר אך ורק תוצרת משובחת, וזה
יהיה הסמל בלי סמל.

ט. לביא:

בירושלים ישנם שני סוגי תוצרת: תוצרת
כללית ותוצרת דתית. אני סבור שלבני
התוצרת הכללית הסמל צריך להנתן רק לסחורה המשובחת, ואילו לבני
התוצרת הדתית, הסמל צריך להנתן לכל סוגי ומוצר, כי זה יעלה את ערכם
בעולם הגדול.

ט. פרלמטין:

הצעת הועדה היתה מחולקת לשני חלקים:
חלק אחד נוגע להנהלת סמל ירושלים
על תוצרת ירושלים והחלק השני נוגע לאיסור השמוש בשם ירושלים לתוצרת

שאינה מיוצרת בירושלים.

סגן שר המסחר והתעשייה ז. מרזאלינג: אני חושב שהרעיון כשלעצמו הוא חשוב מאוד, כי יש תעשייה של מלאכת מחשבת בירושלים, ואם בחו"ל יודעים שמוצר סטריים נוצר בירושלים, יש לו ערך רב. על כן, אם הועדה תקבל החלטה חיובית בענין זה, הרי את הצד הפורטלי המספטי הילתי מציע להעביר למשרד המסחר והתעשייה, שידון עם משרד המספטיים וימצא את הדרך החוקית להסדיר זאת.

פ. פרלמטין:

אני מציע שנסייר כרגע את בעיית המסל ובמליץ בפני משרד המסחר והתעשייה למצוא דרך לאסור הסמוט במלה ירושלים על תוצרת שאינה מיוצרת בירושלים.

בתקבלה הנצעה להמליץ בפני משרד המסחר והתעשייה למצוא דרך לייצור הסמוט במלה ירושלים על תוצרת שאינה ירושליטית.

היו"ר מ. בנטוב:

אנו עוברים לסעיף ב' בסדר היום - סיכום הדיון בענין יבוא הטוצרים הסוגרים.

לא השתתפת ברוב הדיונים, אבל קראתי את הפרוטוקולים, וכפי שאני מבין לא היו הבדלי דעות בין כל חברי הועדה ומשרד המסחר והתעשייה ביחס לצורך בהגנה על הייצור המקומי. השאלה העקרונית בטבילנו היא - כיצד לבצע את המגמה המשותפת של כולם. לי נראה שאילו היו בענין זה הבדלי דעות מתוך גישה פרינציפיונית, היה מספיק אילו היינו ממליצים על עצם המגמה בניגוד, נניח, לדעת המשרד, אבל מכיוון שזה איננו, ונקודת התורפה איננה בסתירה לגבי המגמה אלא לגבי הבצוע, נראה לי שיטבה חשיבות שמליץ על דרכי הבצוע, שהיה בהן טעום הבטחה, שמה שהיה קודם לא יחזור. ואני רואה פה כמה דברים יסודיים, שלדעתי, עלינו לחבם אותם:

א. אני מבין שיש הסכמה כללית שהטובגנון הממשלתי חייב לעשות הכל כדי להגן על תוצרת הארץ האיונית בפני הכסלתה על ידי יבוא טוצרים סוגרים מאותם סוגים העלולים להתחרות בייצור המקומי. אני מבין שכאן ישנן שתי צורות הגנה - אחת בדרך של חלוקת רשיונות, והשניה בדרך של הטכס. כמה גורמים התאוננו, ואני חושב שבצדק, שהיו מקרים סטריים שהביאו טחורות בלי רשיון ושלטון קנה - ואני מניח ששלטון את הטכס, והטכס היה כזה שהיה כדאי לשלטו וגם את הקנט, ועוד אפשר היה לטכור זאת במחיר המושלל את הייצור המקומי. על כן נראה לי שיש פה מקום לרביזציה של תעריפי הטכס לאור התפקידים האגבתיים שהוא צריך לטטס במקרה זה.

אינני חושב שאנו צריכים להכנס לפרטים בנקודה זו, אבל אני חושב שאנו חייבים להעיר את אזני הממשלה שיש להשתמש גם באמצעי זה בכדי שבמקרים של סדק שדרכו חודר הטוצר, יוטל על הטוצר טכס כזה, שלא יהיה כדאי לבעליו לחפש את הסדק כדי להעבירו.

דבר שני הוא - רשיונות היבוא, וכאן ישנם שני דברים: א. הפוליטיקה של רשיונות יבוא; ב. הטוסדות הרטאיים לתת רשיונות יבוא. לטעם אינפורטציה אני רוצה לדעת אם כל סוגי היבוא וכל צורות היבוא זקוקים לרשיונות יבוא, או שיטבם צורות שאינם זקוקים לרשיונות, כמו למשל הצבא.

סגן שר המסחר והתעשייה ז. מרזאלינג: ענין הוצאת רשיונות יבוא הוא אחד הדברים הקשים באדמיניסטרציה שלנו. משרד הבטחון, כל הפחורות שהוא מביא - ואנו יכולים להגין שעבור תותחים אין צורך ברשיונות יבוא - הוא צריך לקבל עליהם רשיונות יבוא, אך הוא

בעצמו מוציא פתק, אם זה רשיון או סכנת, אין זה שטנה. על כך אין כל בקורת פרט לבקרת ספקר המדינה שמבקר את פעולותיו של משרד הבטחון.

בנקודה זו של הגנה על תוצרת הארץ, אנו יקיימים ענינו במטרדנו ועדה צבורית - סחרתיים תקינים ישיבתה הראשונה - מעורבת של פקידיו המשרד ונציגי צבור: שני נציגים של בעלי התעשייה, שני נציגים של ההסתדרות, נציג של התעשייה הקואופרטיבית, נציג של לשכות המסחר, ויכול להיות שבמסך הזמן יצורפו לוועדה זו עוד כמה נציגים. יחד עם נציגי המשרד ועדה זו מצטרף לבדוק את כל רשיונות היבוא שהמשרד שלנו מוציא מנקודת ראות של הגנה על תוצרת הארץ.

ובכוונתנו לעשות אצלנו נוסף. כאשר נפעיל את הוועדה בפנה לכל שאר המטרדים המוציאים רשיונות יבוא ונודיע להם טקיימת ועדה כזאת, ואנו מבקשים את המטרדים במקרה של ספק, לפנות לוועדה זו ולסתף פעולה אתה.

ד. לביא: הוועדה תעניין בכל בקשה?

מנ"ס המסחר והתעשייה: אנו נאפשר לנלדה לעניין בכל בקשה. אם יהיה צורך בכך - אני מסופק. אני מניח שהוועדה תקבע עקרונות, או נוסף לכך תגיד, שרשיונות יבוא יעל לטכומים מסוימים, היא רוצה לבדוק.

ד. פדלסטין: כי שר המסחר והתעשייה, מר ברנשטיין, הופיע בפני הוועדה הוא ססר לנו כי טכומים להקים מוסד לתאום של כל הרשיונות המוסמכות להוציא רשיונות יבוא. אני רוצה לשאול, עד כמה התקדמתם בתכנית זו.

היו"ר מ. בנטוב: אנו מדברים כרגע על רשיונות יבוא, ושאלתי היתה, אם ישנם עדיין צנורות של יבוא שיכולים להביא סחורות מבלי לקול רשיונות יבוא?

מנ"ס המסחר והתעשייה: קודם כל - הצבא. מה שנוגע לטילומים, יש החלטה של ועדת השרים הכלכליים, שהיא מאשרת מחדש שחברת הטלפונים לא תזכין סחורות בלי הטלצת הרשות המוסמכת, ולא תביא סחורות בלי רשיונות יבוא. בעבר היו כמה מקרים שאלצו את ועדת השרים הכלכליים לאשר את ההחלטה הקודמת מחדש. אבל עכשיו העניינים צריכים להיות במדר.

היו"ר מ. בנטוב: מה היו המקרים שאילצו את הוועדה לעשות זאת?

מנ"ס המסחר והתעשייה: למשל: הגיע חמר גלח למפעל ארגון הנמצא בספרץ עכו. כאן לא היה ניסוק, שלא הוציאו את הרשיון בזמן, אלא שהרשות המוסמכת רצתה לבדוק עד כמה יבוא זה חיוני, עד כמה ייצור זה מוצק מנקודת ראות של אינטרס הספק, והיות ולא נתן לה לבדוק, לא נתנה הרשות המוסמכת את הרשיון. היו עוד כמה מקרים שאשרת הטלפונים הזמנה סחורות לפני שהרשות המוסמכת החליטה על כך.

היו"ר מ. בנטוב: האם המוכנות זקוקה לרשיונות יבוא?

מנ"ס המסחר והתעשייה: המוכנות זקוקה לרשיונות יבוא כמו כל יבואן אחר. הצבא הוא רשות מוסמכת בפני עצמו. ישנם עוד מטרדים שלפי החוק מהווים רשות מוסמכת כמו משרד הבריאות ומשרד התחבורה המוציאים רשיונות יבוא, וכאן מתעוררת הבעיה, כי לא תמיד יש תאום בין המטרדים. מספר הרשיונות המוסמכות מגיע ל-14, והפצול הזה לא מאפשר בדיקה מנקודת מבט של הגנה על תוצרת הארץ.

פרופסור ברנשטיין, יועץ המטסלה, לסד את כל הגעיה, והגיש דו"ח, אם הועדה מעונינת לקבל את הדו"ח, בדאג להמציאו לה, גם אנו קבלנו אותו ממבקר הסדינה. פרופסור ברנשטיין מסליץ על שבוי יסודי בפל הטיטה הזאת. הוא קובע קודם כל שצריכה להיות רשות עליונה בסדינה שמתכנתת את כל טדיניות היבוא, ולפי המלצתו רשות זו מוטב שתהיה במסדר ראש המטסלה. אבל הרשות המבצעת המוציאה רשיונות יבוא בסביל כל המטרדים צריכה להיות טרוכזת במסדר המסחר והתעסיה. כל זמן שלא יבצעו המלצה זו, לא יוכלו למנוע הרבה מקרים חטורים, וביניהם מקרים של פגיעה בייצור המקומי.

וכאן חוראים כולם - מסדר החקלאות, המביא מצרכים הפוגעים בחקלאות, מסדר התחבורה, וכל יתר המטרדים המוציאים רשיונות יבוא.

ח. חזני: אם כן, מהי התועלת בהקמת ועדה במסדרכם אם מטרדים אחרים מוציאים רשיונות?

מגן ער המסחר והתעסיה: אני מקוה שהועדה שתקום במסדרנו תתחיל לפעול בצורה יעילה, ואז נפנה למטרדים אחרים שיסתפפו פעולה עם הועדה הזאת. אם כעבור כמה חדשים נראה, שאנו השתלטנו על החסר הפנימי במסדר שלנו, ומצד מטרדים אחרים אין הענות לפנייתנו, יוכל שאר להיות שאז יהיה מקום לפנות לכנסת ולבקש לנקוט בצעדים מסויימים כדי להביא לידי שיתוף פעולה. אבל לעתה עתה הייתי רואה מוטב שטוב לתת לוועדה להכנס לעבודה, ולראות כיצד יתנהלו העניינים, על כל פנים אני רואה בהקמת ועדה זו התקדמות גדולה.

היו"ר מ. בנטוב: אני טבור טיס הכרח לקיים מוסד אחד שירכז את סתן רשיונות היבוא. מוסד זה צריך להיות מחולק לאגפים לפי מענפים השונים, ואני מניח, שכלל סקציה ישתתף המסדר הנוגע בדבר. אבל ברור שזה סוכרר להיות מסדר אחד, אינני חושב, שמעניינו להחליט אם המוסד הזה יהיה במסדר זה או אחר.

יחד עם זאת הייתי מציע, שכל בקשה לרשיון יבוא תסלה שבוע טראש לאותה סקציה בהתאחדות בעלי התעסיה שלה נובע הדבר על מנת לקבל חוות דעתה בענין זה.

מגן ער המסחר והתעסיה: התאחדות בעלי התעסיה סיוצגת בוועדה זו.

היו"ר מ. בנטוב: זה ענין של אלפי רשיונות, והועדה הצבורית לא תוכל לעבור על כל רשיון.

מגן ער המסחר והתעסיה: נציגי התאחדות בעלי התעסיה בוועדה הצבורית אם הם אצם מתמצאים, הם יכולים לקבל הוראות מהתאחדות בעלי התעסיה במקרים אלה ואלה לעכב סתן רשיון.

מר ליכטנשטיין: רוב המקרים בהם ככנסים מצרכים המתחרים בייצור המקומי אינם באים בגלל אי-ידיעה. ישנם שיקולים אחרים. יש מקרים של הצלת רכוש, ויש שיקול של סחיר. אם מסדר התקלאות או מסדר הבריאות מכניס מוצר מסויים, הוא יודע יפה סמייצורים אותו בארץ, אבל הוא מוען שבמסגרת התקציב שלו יותר נוח לו לקנות בחו"ל, כי שם זה עולה יותר בזול.

לכן תפקיד הועדה יהיה לא רק לקבוע עם מצייירים מוצר מסויים בארץ אלא היא תצטרך לקבוע את הקו העקרוני - מה עדיף תקציב של מסדר הבריאות או הייצור המקומי, הצלת רכוש או

סמירה על הייצור המקומי. אם נצביר כל רסיון יבוא לחנות דעת של התאחדות בעלי התעסלה, אנו לפעמים נאחר את הרכבת, כפי שאומרים, כי לעמים קרובות אנו קטורים לכל מיני הגבלות של זמן.

י. אנרי: האם שאלת ההפרט בין המחירים אינו ענינה של ועדת השרים הכלכליים?

מגן שר המסחר והתעשייה: זוהי אחת מהשאלות הקשות - לקבוע באיזו נקודה אנו נאלצים להקריב את העקרון של תוצרת הארץ. עד היום, מאז קום המדינה, לא נקבע פרינציפ בענין זה. אני רוצה לקוות, שהועדה הצבורית תעשה התחלה מסויימת בכיוון זה. יתכן שהענינים יתקדמו במידה מספקת, יהיה צורך להביא זאת למטמלה כדי לקבל את הקוטפנקא. אבל לעתה עתה אין לנו חסר מספיק כדי להעביר זאת למטמלה.

מ. בנה: לי נדמה, שאילו מהרגע הראשון היינו כופים על האוכלוסייה ליצור במחירים המסתוריים למחירי העולם, היינו פותרים הרבה בעיות שלמטק שלנו סובל מהן. זה נוגע לאו דוקא לתעשייה, זה מתחיל מחקלאות. אם קילו חמאה בישראל צריך לעלות מה שעולה רבע טונה בחו"ל, הרי מחוץ לגיחוך שבדבר זה טובע הקמת פעמד אכרים המבוסס על יסוד בריא. מדינה מאושרת היא זאת שתוטביה מייצרים מצרכים במחירים כאלה שאין לחשוש להתחרות מבחוץ.

לעצם הענין, הרי אני רואה את נקודת התורפה בפיצול הכתובות במדינה. אני מבין אנרכיה, אבל אינני מבין אנרכיה מתוכננת, אנרכיה מוסמכת. דבר זה אנו מוכרחים להעביר מן העולם. עשרות רטריות, יד יטין אינה יודעת מה עושה יס שמאל. ודומני שלא יועילו פה כל ועדות צבוריות. ועל כן יש לקבוע פרינציפ, שצריכה להיות רשות אחת.

אינני מצפה לגדולות שהועדה הצבורית, כי במדינה לא יתכן טועדת תפנה למטרדים. ועוה שאין לה סמכות, ואינה יכולה לדון על הכל, היא תפעל רק בטטח המוגבל של המטרד שעל ידו היא הוקמה.

אינני מקבל את הרעיון שיש למסור לגוף פרטי - והתאחדות בעלי התעשייה וההסתדרות הם גופים פרטיים - לחנות דעה מה המדינה צריכה לעשות, פרינציפ זה הוא מסוכן מאד. כנגד זה הייתי מטליץ על פרסום רסיונות היבוא, נדמה לי שזה יכול לשטט אחת התדופות המעולות ביותר לבקורת הצבור.

מ. לביא: האם בסמכותה של הועדה למנוע מתן רסיון לסחורה, שאמנם אינה מיוצרת בארץ, אבל אפשר ליצר תחליף לה?

הינ"ר מ. בנטוב: אני מציע שתחילה נדבר על הכלל, ולא על היוצאים מן הכלל. אני רוצה להזכיר טוב לחברים, כי הבעיה היא בעיה של בצוע ולא של מדיניות. אני מסכים עם חבר הכנסת אורי שאט המדיניות קובעת ועדת השרים. אבל, בניח, שהועדה תקבע, שכל סחורה שבחול"ל לעולה יותר בזול ב-25% תובא מחו"ל. אבל אז מתעוררת הבעיה, אם באמת היא זולה יותר ב-25%, כי יבוא מישהו ויגיד שהאחוז הוא קטן יותר. ועדת השרים לא תבדוק זאת. אם כן מי יכול לבדוק זאת? - קודם כל האיט המעוניין ביותר, ולא הועדה. הועדה יכולה לקבוע רק פרינציפיים של מדיניות. היא לא תוכל לבדוק כל מקרה ומקרה. אם אני יוצא מנקודת ראות, שאנו צריכים לדאוג קודם כל ליצרנים ולא לסוחרים, אנו צריכים לתת לאותם האנשים המעונינים ביותר בענין זה לחנות את דעתם.

ואני רוצה להיות אכזרי כלפיהם, ואם אני בוחן להם שבוע ימים להגיש את חוות דעתם, זה לא יעכב שום דבר. מה זה נקרא גוף פרטי? אתה לא מוטר הכרעה לגוף פרטי. אתה רוצה בעצת מומחים, אם סוג מסויים של בורג אפשר לייצר בארץ ובאיזה מחיר.

מגן שר המסחר והתעשייה:

עיקר הבעיה הוא, כפי שציין כאן מר לכטנשטיין, לא לסנוע מקרים שפקידים יאסרו רטיון יבוא מתוך אי ידיעה. מקרים כאלה ישנם מעט מאד. הבעיה האמיתית היא זו, שקיים ויכוח אם להביא סצרך מסויים או לא, ואני רוצה לתת דוגמה:

אנו עומדים להביא עכסו תפ"א סחו"ל, וכבר באים אלי בטענות, ובעיקר היצרנים הפרטיים, כי הם יסבלו יותר מאשר יצרני ההתייטבות העובדת. תפ"א זה לכל הדעות סצרך תוצרת ארץ. אבל בכל זאת ישנן תקופות שאנו אוטרים, שאינטרס הטקס לולו ואינטרס היצרנים דרוש להביא כסויות מסוימות של תפ"א, על מנת לאסוף אותם ולסמור אותם לזמן מסויים.

הוא הדין לגבי התעשייה. אין זה מספיק סמיצרים בארץ, צריך לדעת איזה כסויות סציצרים, באיזה מחיר מוכרים ומהי האיכות, ומסרד המסחר והתעשייה לפעמים יכול להגיע למסקנה, שכדי לחנוך את התעשייה יש להביא מוצרים מסויימים סחו"ל, ולחנוך אני סתכוון לסובן הטוב של המלה.

6 לפי הצעת מר בנטוב נצטרך לשלוח להתאחדות בעלי התעשייה את כל רשימת המצרכים שאנו מביאים. קודם כל עליך לדעת, שמצרכים שאנו מביאים בהקצה אינם פוגעים בתוצרת הארץ. לכן קיימת שאלה לגבי מקרים של הסקעות הון, העברות, רכוש עולים ושלחין ועורות. אם אתה תקבע פה, שהמסרד יצטרך להעביר כל בקשה להתאחדות בעלי התעשייה, הרי בזה לא נגמר העניין, כי קיימת עוד תעשייה בארץ, ואז נצטרך לשלוח העתק למשביר המרכז, לסולל-בונה, ואם יהיה זה מצרך חקלאי נצטרך לשלוח את הנקשה לגמולת-בונה של תג"ה

אם אנו מחפשים כאן דרכים ליעילות, איבני חושב שהצעה זו סתאימה. הייתי מאושר בשלב זה אם היינו מגשימים את ההצעה הצנועה שלי לגבי הועדה הצבורית.

י. אורי:

אני אומר את דברי על דעת עצמי. ברור שצריכה להיות רשות מוסמכת אחת בזה אין כל ספק. אבל ישנה שאלה של ועדות, וכאן אני מביע על דעת את עצמי את ספקותי לכל ועדה צבורית מסוג זה. קיימות כמה ועדות מסוג זה, ועדיין איבני יודע מה תפקידן הסדויק. נדמה לי שעצם קיום הועדות הללו מוריד ומקל מאחריות השר. ואילו אני רוצה להטיל יתר אחריות על השרים.

היו"ר מ. בנטוב: בנקודה ראשונה אני מבין כי הסיכום הוא - שצוילהקים רשות עליונה.

ש. פרלשטיין: מה זאת אומרת רשות עליונה? אני הייתי מציע לומר רשות מרכזת.

מגן שר המסחר והתעשייה: אם כך, תציעו הקמת רשות אחת ויחידה.

היו"ר מ. בנטוב: אני מוכן להוציא את המלה "עליונה".

בתקבלה ההמלצה: הועדה רואה צורך שכל רשיונות יבוא
למיניהם השונים יפתחו על ידי רשות אחת.

היו"ר מ. בנטוב:

עלינו לקבל החלטה כללית, ואני מציע
לוועדה לקבל את ההחלטה הבאה:

א. ועדת הכלכלה רשמה לפנייה א הודעת סר
המסחר והתעסיה כי מדיניות סדרו היא שניעת התחרות של תוצרת תעשייתית
זרה עם תוצרת תעשייתית ישראלית.

ב. כן רשמה ועדת הכלכלה לפנייה, כי בהתאם
למדיניות הנ"ל לא מתן סדר המסחר והתעסיה יסיונות יהוא למוצרים תעשייתיים
היכולים להתחרות עם מוצרי התעסיה הישראלית, ושיפעל גם לגבי גורמים
מטלטליים אחרים בכיוון של סמיטת הפירצון, אשר דרכן נכנסו סחורות יבוא
מתחרות עם התוצרת המקומית.

ההחלטה הכללית בפני מנוסחה על ידי היו"ר - בתקבלה

היו"ר מ. בנטוב:

אשר לוועדה הצבורית, אני מציע לוועדה
לקבל את ההמלצה הבאה:

על יד הרשות המוציאה רשיונות יבוא
תקיים ועדה צבורית שתליצג את כל הגורמים המעוניינים בדבר, שתפקידה
יהיה לסטור על דרכי הנצוץ של המגמה הזאת.

מ. בנה:

במקום המלים "הגורמים המעוניינים", אני
מציע לומר: כל נציגי ענפי המסק הישראלים.

בתקבלה ההמלצה: על יד הרשות המוציאה רשיונות
יבוא תקיים ועדה צבורית שתליצג

את כל נציגי ענפי המסק הישראלים, שתפקידה יהיה לסטור ולפקח על דרכי
נצוץ של המגמה זו.

היו"ר מ. בנטוב:

עכשו אני מציע, שהבקשות שהמסרד טוקל
בדבר מתן רשיונות יבוא אליהן, יוטצאו
לגורמים היצרניים הנוגעים בדבר לחוות דעתם, במסך שבוע ימים.

ה צ ג ע ה

הצעת היו"ר מ. בנטוב - נדחתה

המליצות ליו"ר מ. בנטוב

היו"ר מ. בנטוב:

בעיה נוספת היא בעיית היבוא של מסרד
המסחון. אני רשכ לאנו מריכיים למסוץ

את נציג מסרד המסחון בענין זה.

הוחלט להסמין לישיבה הבאה את נציג מסרד המסחון.

הינו"ר ט. בנסוב:
כן עלינו לברר את האלה, באיזה
נקודה תחיל הגבול של הסחיר שיכול
לקבוע עדיפות ליבוא סחרי סח"ל.

מנו מז הסחיר והתעורה:
הועדה תחיל לפעול ביפיה הקרובים. אתם
לא תוכלו לבון בבעיה זו מבלי שיהיה
בפניכם חסר פתאים. על כן אני מציע, כי לאחר הועדה תחיל לפועל
תזמינו את נציגיה ותקבלו את החסר המתאים, ואז תדונו בשאלה זו.

הינו"ר ט. בנסוב:
אם בן, 3 הבעיות שנתרו להחלטה ביטיבה
הנאה הן:
א. בעיית הסחיר;
ב. הצלת הון;
ג. יבוא סחרי גלם.

אנו חוזרים עכשו לענין התעורה בפרק
הקודם - טיפוס הדיון בבעיות פיתוח הכלכלי לירושלים.

אנו דנו פה בעניני ירושלים, ובין יתר
הבעיות דנו בבעיית יוקר ההובלה לירושלים, שמכה את התעשייה הירושלמית
בני התעשייה במקומות אחרים. והצעה שהועלתה בוועדה היא, להבטיח שתעריף
ההובלה ברכבת לירושלים, יהיה כמו התעריף בכל חלקי הארץ, אם כי לרכבת
זה עולה יותר ביוקר, מתוך הנחה שצריך לעשות תעריפים דפרנציאליים
לירושלים לא תהיה מפסידה.

מר גולדין:
אני מצטער, אבל לא אוכל לענות בשם
הרכבת, כי אני עובד בטחלקת התעורה
בדרכים. אבת ראיתי להבהיר את ענין הובלת הסחורות.

כיום אין כל פיקוח על סחירי ההובלה
בארץ. אם נדבר על ההובלה חל-אבי לירושלים, הפחורות מועברות טנטל
חל אבי לירושלים ומכונות סטא, ואינני רואה כל אפשרות ויכולת להעביר
את הסחורות לירושלים ברכבת, כי הספול הכפול בפבלות יאכל את כל הכסף,
כי כל הפריקה וההטענה אריכה לעלות 3 לירות הטובה.

הינו"ר ט. בנסוב:
אני מבין יאחה עוסק בהובלה בדרכים,
אבל אנו דנים כאן בהובלה ברכבת,
ואם לדבר על הובלה סחיפה לירושלים, יש הבדל די גדול בין הובלה במכונות
ובין ההובלה הסטולבת, אבל גם ההובלה הסטולבת היא יותר יקרה מאשר ההובלה
הסטולבת העולה בכל הארץ. וההסגר לכך הוא, שהיות וכאן הקטר עולה ביוקר
יותר, אתם טילים על המרחק הר-טוב-ירושלים סחיר גבוה יותר. אנו כבודים
שיש הכרח למצוא הסדר שיזיל את ההובלה לירושלים על חשבון העלאת מחד
ההובלה במקומות אחרים.

מר פרלמטין:
אנו שמענו בישיבה הקודמת, שאת המרחק
סהר-טוב לירושלים מחשבתים כל ק"מ כאילו
היו 2,5 ק"מ, דבר הסיקר את ההובלה לעומת מקומות אחרים. על כן אנו
מציעים שיחשבו ק"מ כל ק"מ ולא יותר. ובנקודה זו רצינו לסמוע את דעת
משרד התעורה.

מר גולדין:
אני מצטער מאד, אך לא אוכל לתת תשובה
על כך.

י. אורי:
אם כך, אני מציע שנפנה בשאלה למוטד
המתאים.

לדעתי אנו יכולים לקבל הטלצה בענין
זה מפני שטמוע חוות דעת נוספת.

ג. פרלמאנין:

זוהי גם דעתי.

היו"ר מ. בוטוב:

ואילו אני מציע, לא לקבל הטלצה טרם
שנטמע חוות דעת נוספת.

מ. לביא:

בתקבלה ההחלטה: הועדה פליצה בפני טמוע התחבורה

לחפש דרך להביא את המחיר של ק"ס

טונה לירושלים למחיר מרצי. על כל פנים, לפי טעה, יש לבטל את העל
טלה ביוני שנה זו על המרחק הר-טוב-ירושלים.

היטיבה בעולה.

היו"ר מ. בוטוב:

היטיבה בעולה בעת 13.30